

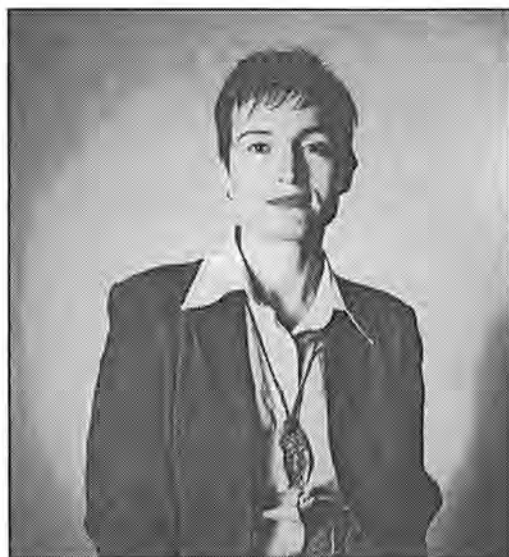
"NAJNEVARNEJŠA ILUZIJA JE, DA JE IZOBRAŽEVANJE KDAJKOLI KONČANO."

Intervju z mag. Danielo Brečko

Star slovenski pregovor pravi, da se človek uči vse življenje. V današnjem času, v dobi znanja, informacijske tehnologije, pa bi se moral pregovor glasiti: "Človek se mora učiti vse življenje."

Vseživljenjsko učenje postaja sestavni del sodobnega tehnološkega razvoja. Zato je po mojem mnenju pomembno za uspešen razvoj družbe, tako kulturni, gospodarski in politični, trajno usposabljanje vsega aktivnega prebivalstva. Vse več bi se moralo vlagati v vseživljenjsko usposabljanje in izobraževanje odraslih, v graditev ustrezne infrastrukture, da ne bi naraščal delež prebivalstva z delovno, socialno, informacijsko in kulturno izločenostjo. Vseživljenjsko izobraževanje je ključ vsakega posameznika oziroma družbe za boljše delovno, socialno in mentalno življenje. Vsak človek bi moral odpreti svoja obzorja, prerasti svoje predsodke, da bi lahko skupaj zaživel v sožitju in toleranci z vsemi ljudmi, v demokratičnem duhu, ki je rešitev globalizacije družb in prelivanj različnih kultur.

Prav o tem sem se pogovarjala z mag. **Danielo Brečko**, direktorico podjetja GV Izobraževanje d. o. o. Po izobrazbi je gospa Brečko magistrica pedagogike in andragogike. Poleg vodenja podjetja GV Izobraževanje pa se ukvarja tudi z uredništvom revije Andragoška spoznanja. V zanimivem pogovoru sem pridobila videnja, mišljenja in stališča andragoško podkovane strokovnja-

kinje na področju izobraževanja odraslih in odgovor na vprašanje, ali je vseživljenjsko izobraževanje utopija ali koncept preživetja za 21. stoletje.

Ali je koncept vseživljenjskega izobraževanja (koncept preživetja za 21. stoletje) z andragoškega in metodološkega vidika dobro razvit in izpopolnjen ali pa bi se po vašem mnenju dalo še kaj izboljšati?

D. B.: Koncept vseživljenjskega izobraževanje je že v svoji osnovni filozofski esenci naravnano tako, da je dinamični proces, kar pomeni, da nikoli ne more biti izpopolnjen, ampak se lahko le ves čas nadgrajuje in izpopolnjuje. Najnevarnejša iluzija je, da je

izobraževanje kdajkoli končano.

Ali procesi globalizacije, spreminjajoči se svet dela in vse bolj poudarjena demokratizacija življenja vplivajo na učenje odraslih?

D. B.: Vsekakor vplivajo in to v veliki meri. Odrasli učenci želijo aktivno sodelovati v procesih izobraževanja in ne biti zgolj njihovi uporabniki. To pomeni, da želijo sodelovati že v procesu načrtovanja izobraževanja. Temu kriteriju zelo ustreza novo orodje v izobraževanju odraslih – učna pogodba, katere osnovni koncept je sodelovanje posameznika v vseh fazah andragoškega procesa. Posameznik torej sodeluje pri postavljanju učnih ciljev, določa strategije in vire učenja, prav tako pa sodeluje pri postavljanju meril za ocenjevanje ciljev in seveda tudi pri sklepanju fazi andragoškega procesa, to je pri evalvaciji doseženega. Posameznik tako resnično postane "lastnik učnega procesa", kar priča o vdoru demokracije tudi v izobraževalni proces. Učna pogodba je izšla v obliki priročnika Sklenimo posel z vladarji znanja¹ tudi pri nas, in sicer pri podjetju GV Izobraževanje.

Po drugi strani pa vemo, da je virov informacij, ki se potencialno lahko spremenijo v znanje, vse več in so vsak dan dostopnejši. Najdemo jih praktično povsod, v dnevnem časopisju, na internetu ... in prav ti obilni viri so razlog za porast samoučenja. Vsekakor pa ljudje, ki se sami prikopljejo do znanja, želijo to znanje tudi dokazati in verificirati, zato pa obstajajo posebni centri za potrjevanje znanja, ki so vse bolj obiskani.

So v Sloveniji doslej razviti (obstoječi) načini andragoške prakse učinkoviti?

D. B.: Prakse, ki jih poznam in katerih del sem tudi sama, zagotovo so. Govorim o delavnicah in seminarjih ter svetovalnih projektih, ki so komercialne narave. Manj pa

poznam prakso formalnih programov za odrasle. Mislim, da se lahko celo pohvalimo z določeno prednostjo pred tujino. Oblike in načini izobraževanja so izpopolnjeni, kvaliteta vsebin je na zelo visoki ravni, tisti, ki se izobražujejo, postajajo vse zahtevnejši. Zadnja leta celo opažamo, da je učeče se Slovence vse težje zadovoljiti s tujimi predavatelji, ki se ne pripravijo dovolj oziroma še vedno menijo, da je izobrazbena in zahtevnostna raven v Sloveniji nizka. Kakšna zmot!

Ali v Sloveniji sprejemamo koncept vseživljenjskega izobraževanja? Bi lahko rekli, da ga dejansko, resnično živimo? Katera evropska država je po vašem mnenju najbolje sprejela, implementirala koncept vseživljenjskega izobraževanja?

D. B.: Evropska unija Sloveniji še vedno očita, da je premalo naredila na področju izobraževanja odraslih. Res je, izobrazbena struktura odraslega prebivalstva je v primerjavi z Evropo povprečno še vedno zelo nizka. Res pa je tudi, da vse več posameznikov sprejema koncept vseživljenjskega izobraževanja, predvsem ljudje, ki so poslovno uspešni. K temu jih je najbrž na nek način prisililo tudi poslovno okolje, v katerem ni več prostora za nevedne ... Sicer pa je s konceptom vseživljenjskega izobraževanja tako kot z osebnostnim razvojem. Ljudje po naravi težimo k razvoju, torej osebnostno zorimo, in vseživljenjsko izobraževanje je le instrument za pospešitev tega procesa. Ko pa enkrat ugasne želja po razvoju, pomeni to nazadovanje. V mislih imam seveda pristno željo po razvoju in ne lov za zunanjimi nagradami. In ravno to se mi zdi, da je v Sloveniji premalo poudarjeno. Veliko Slovencev prisiljeno sprejema koncept vseživljenjskega izobraževanja, ker si od tega obetajo koristi, višjo plačo, večjo socialno varnost ali pa se v izobraževanje podajo celo

iz strahu pred izgubo službe ... V skandinavskih državah, ki so po mojem mnenju največ naredile na področju implementacije vseživljenjskega izobraževanja (Finska, Švedska ...), pa je opaziti občuten premik v glavah ljudi. Vseživljenjsko izobraževanje je zanje del življenja, ki jim je tudi v zabavo in ne zgolj prisila. Je nekaj, kar je postalo tako potrebno in samoumevno kot hrana in pijača. In to se odraža tudi v splošnem nivoju družbe.

Kateri so tisti aduti, ki jih ima Slovenija v primerjavi z drugimi naprednimi evropskimi državami, in kaj bo potrebno nujno spremeniti, da jim bomo lahko konkurirali?

D. B.: Ima dobre izobraževalne vsebine, ima visoke zahtevnostne nivoje, to je dobra stran. Slabša stran pa je, da je Slovenija kot majhna država slabo prepoznavna. Kriterijev se ne da poenotiti na silo. To bo naredil sam trg. Programi, ki jih bodo cenili delodajalci, bodo preživeli, tisti, ki jim delodajalci ne bodo dali prave veljave, pa bodo potonili ...

Ali je Slovenija "učeca se družba"?

D. B.: Je na poti k učeči se družbi!

V nekem članku sem zasledila izjavo, da bodo v prihodnosti nepismeni tisti, ki se ne bodo znali sami samostojno učiti. Kako komentirate to izjemno zanimivo izjavo?

D. B.: Povsem drži! Naloga šole je, da vas pripravlja na vseživljenjsko učenje in vas nauči temeljnih tehnik učenja, naloga posameznika pa, da se uči. Naloga vsakega posameznika je učiti se za življenje in pridobljena znanja prenesti na svoje potomce, kajti šele, ko se bo vsak posameznik zavedal pomembnosti kakovosti znanja in bo znal z njim razpolagati, bomo na dobri poti do učeče se družbe oziroma družbe znanja. V

današnjem času je temelj preživetja permanentno izobraževanje in le s stalnim plasiranjem znanja bomo lahko kos hitro spreminjajočemu se svetu in posledicam, ki jih ta prinaša.

Marija Vrhovnik, univ. dipl. soc.

¹ Strokovni priročnik avtorice mag. Daniele Brečko.